

Inför älgjakten 2023/2024 i Kronobergs län

Jägareförbundet Kronoberg ger här en bild av nuläget och hur vi behöver förvalta älgstammen i länet. Vi är på många håll i länet i ett allvarligt och avgörande läge med älgstammen. Stammens numerär sjunker, reproduktionen sjunker, kvalitén på älgstammen sjunker och begreppet meningsfull älgjakt blir allt svårare att bejaka. Samtidigt minskar inte skadorna mätta enligt Äbin nämnvärt så där finns att fundera på både vad det gäller mätningarna och hur det används i förvaltningen. Dessutom blir och vargförekomsten alltmer frekvent i länet. Så det finns all anledning till att tänka till ordentligt inom älgförvaltningen.

All statistik hittas på www.viltdata.se och www.älgdata.se

Nuläge

Stammen sjunker fortfarande vilket syns både i skogen och i älgobsen. Älgobs tog ett rätt rejält hopp ner under den gångna säsongen. Sedan nuvarande älgjaktssystemet infördes har stammen sjunkit ungefär 30 % i länet. Reproduktionen hamnade på **0,6 kalvar per hondjur**, vilket är den lägsta nivå sedan vi började mäta älgobsen. Variationen mellan förvaltningsområdena går från 0,53 till 0,70. Tjurandelen ökade något till **38,9 %**, intervallet mellan förvaltningsområden är 37,5 - 42,8 %, vilket ligger väl inom det intervall på 35-40 % som är målet.

Kalvavskjutningen har sjunkit, vilket tydligt kan kopplas till en lägre reproduktion de senaste åren, och den når knappt 50 % i länet. Så låg andel kalv i avskjutningen har vi inte haft sedan 2005. Andelen tjur i avskjutningen landade på drygt 58 %.

Äfo	Areal ha	Vuxna	Tjur	Hondjur	Kalv	Totalt	Tjur%	Kalv%	Nyttj%	Tot/ t ha
1	136872	199	104	95	147	346	52,3%	42,5%	79/ 67	2,5
2	96904	133	74	59	122	255	55,6%	47,8%	81/ 73	2,6
3	97817	114	71	43	119	233	62,3%	51,1%	85/ 88	2,4
4	68420	42	27	15	54	96	64,3%	56,3%	67/ 93	1,4
5	114650	118	71	47	107	225	60,2%	47,6%	72/ 73	2,0
6	162579	146	93	53	202	348	63,7%	58,0%	83/ 87	2,1
7	100208	120	70	50	117	237	58,3%	49,4%	79/ 77	2,4
	777 450	872	510	362	868	1740	58,5%	49,9%		2,2

Avskjutningen i länet 2022–2023, även för respektive förvaltningsområde. Siffrorna i kolumnen nyttjandegrad visar måluppfyllnaden för de samlade jaktområdena respektive förvaltningsområdet. Färgerna illustra hur nära 10 % målet, avskjutningen har hamnat, grönt är inom plus minus 10 %. Källa: Älgdata

Älgstammens kvalitet och inriktning i förvaltningen

Älgstammens kvalitet fortsätter att försämrats, med större variation på storlek, kalvvikter och reproduktion. Det är helt avgörande att vi på allvar tänker till på vilka älgar vi ska ha kvar i markerna när vi jagat färdigt för säsongen. Därmed också vilka älgar vi faktiskt ska fälla. Många av faktorerna kan vi påverka genom aktiva val, medan andra står över vår direkta påverkan som till exempel klimatet.

För att älgstammens kvalitet ska ha en chans att bli bättre måste andelen kalv i avskjutningen öka i förhållande till vuxna. Antalet vuxna djur i avskjutningen måste bli lägre i förhållande till totalen. 30 - 40 % vuxna djur av den totala avskjutningen är en lämplig andel. Det är förhållandet mellan kalv och vuxna som är viktigt att ha med sig. Så har man svårt att fälla kalv kan man inte heller fälla vuxna, utan att tulla på kapitalet.

Nu om någonsin är det viktigt att ha en hög medelålder på de vuxna djuren. Tjurarna i stammen ligger bra till men vi har tappat på hondjuren. På många håll måste man tänka till ordentlig om vi inte än en gång ska gå i fällan och skjuta sönder älgstammen. Genom att verkligen inrikta jakten efter unga djur höjs medelåldern på djuren som är kvar i stammen. Genom att höja medelåldern ges förutsättningar för högre reproduktion och större kalvar.

Övergripande inriktning

- **Fäll kalv till förmån för vuxna - andel av!**
Mål 60 % kalv i avskjutningen. Lagg stort fokus på att fälla små kalvar.
Hög procentuell kalvavskjutning styrs även genom ett lägre uttag av vuxna djur. Alltså färre vuxna djur i avskjutningen!
- **Spara stora produktiva djur och styr över jakten på små och svaga individer.**
Ett bra sätt för att lyckas med detta är att spara ko med en kalv i 14 dagar.
- Tjurandelen är bra – men när stammen är på väg ner finns det risk för överuttag.
- Av de två kranarna i förvaltningen är det nu foderkranen som behöver användas mest
- Löpande översyn av planer – adaptivitet i systemet där planerna är levande och anpassningsbara. Plan och verklighet går inte alltid hand i hand.

En hög andel kalv i avskjutningen är det bästa framgångsreceptet för att få en bra älgstam och en hög kvalitet, både för djuren, jakten och skadenivån. Stort fokus ligger nu på att fortsätta förvaltningsarbetet för en höjd kvalitet.

Viktigt att se till att kalvavskjutningen hänger med för det är svårt att justera upp detta ju längre jakten lider.

Det är också mycket viktigt att följa utvecklingen av älgstammen och förutsättningarna för att vara beredd att revidera avskjutningsplanerna.

Övrig dödlighet

När stammens kvalitet är sämre så blir också den övriga dödligheten högre. Så det är viktigt att verkligen försöka få koll på hur många djur som faktiskt faller ifrån av annan orsak än jakt.

Det kommer också att bli viktigt att hålla koll på predation och vargförekomst. Etablering av varg kommer att påverka mycket och framför allt då möjligheten till en meningsfull jakt och en bra förvaltning av älg. Så rapportera rovdjur via [Skandobs](#)

Älgobs

Genom en snabb och fortlöpande rapportering i viltdata kan vi redan från början följa utvecklingen. Ta för vana att rapportera redan samma dag. Vilket gör att justeringar går att göra direkt om det skulle behövas. Titta på statistik på www.viltdata.se

Vi redovisar observationer av älg under **de sju första jaktdagarna** inom de 30 första dagarna från jaktstart. Viktigt med daglig rapportering för att snabbt följa utvecklingen.

Den gångna säsongen haltade rapporteringen ganska mycket på sina håll och detta behöver fungera mycket bättre!

Jakttider

Utifrån erfarenheter, kunskaper om älgbiologi och forskning i länet är fortfarande Jägareförbundet Kronoberg uppfattning att en senareläggning av jaktstarten är av godo för älgarna och därmed också för jakten på sikt.

Jägareförbundet Kronoberg kommer därför att rekommendera alla jaktlag och skötselområden att börja jakten senare, den tredje måndagen i oktober.

Rekommendationen är att älgskötselområden och licensområden börjar älgjakten den **tredje måndagen**, det vill säga **den 16 oktober, 2023!**

Nyttja gärna hela jakttiden för att faktiskt fälla rätt djur.

Att jaga med eftertanke och sätta etiken i första hand är oerhört viktigt för jaktens framtid men framför allt även för viltet. Det gäller även hundanvändningen under hela säsongen.

Vi står inför många stora utmaningar i förvaltningen av älg framöver och det är därmed ytterst viktig att vi tar ansvar för förvaltningen av älg. Just nu är vi ett läge där älgstammen är på väg mot rödlistning, vilket kan bli aktuellt när en art minskar så kraftigt som älgstammen gjort.

Naturligtvis kan vi även i fortsättningen jaga älg, så det är dags att tänka till. Kvalitén blir allt sämre och dessutom står vi inför etablering av varg och med alla utmaningar som det innebär. Vi vill ju kunna fortsätta att jaga och förvalta älg även i framtiden.

Läs och använd gärna **Handlingsplan Älg** med tillhörande **Verktygslåda om älgförvaltning**.

Vid frågor kontakta:

Elias Turesson, Jaktvårdskonsulent
elias.turesson@jagareforbundet.se
010 – 58 47 657

Jocke Svensson, ansvarig jakt och viltförvaltning
066jocke@gmail.com
070 – 337 98 14

Ewert Frisk, ordförande
ewert.frisk@gmail.com
070 – 835 52 53

Med jägarhälsning!
Jägareförbundet Kronoberg

